व्यवस्था तामुवाच। तस्मादग्नये सायं जुहुयात्, सूर्याय प्रातर्जुहुयात्। प्रातर्होमे द्वौ पक्षौ, उदितहोमोऽनुदितहोमश्चेति॥

तयोरुदितहोमपक्षमत्र विधत्ते। "आग्नेयी वै रात्रिः। ऐन्द्रमहः। यदनुदिते सूर्ये प्रातर्जुहुयात्। उभयमेवाग्नेयꣳ स्यात्। उदिते सूर्ये प्रातर्जुहोति। तथाग्नये सायꣳ हूयते। सूर्याय प्रातः" इति। रात्रावग्नेः प्रकाशाधिक्याद्रात्रिराग्नेयी। इन्द्रशब्देन परमैश्वर्ययोगात् सूर्योऽत्र विवक्षितः। तद्योगादहः सौर्यम्। एवं सत्युदयात् प्राचीनः सर्वोऽपि कालो रात्र्यन्तःपातीति कृत्वा तत्र सूर्याय हुतमपि हविराग्नेयमेव स्यात्। ततः कालद्वयवर्त्तिनो हविष आग्नेयत्वात् सूर्यो हविर्हीनो भवेत्, तन्माभूदित्युदयादूर्द्ध्वं प्रातर्होमः कार्यः। तथा सति कालद्वये द्वयोर्देवतयोर्होमौ व्यवस्थितौ भवतः॥

कालद्वयहोमं प्रशंसति। "रात्रिं वा अनुप्रजाः प्रजायन्ते। अह्ना प्रतितिष्ठन्ति। यत्सायं जुहोति [७] प्रैव तेन जायते। उदिते सूर्ये प्रातर्जुहोति। प्रत्येव तेन तिष्ठति" इति। रात्रौ गर्भधारणात् रात्रिमनु प्रजाः उत्पद्यन्ते। अह्नि जीवनहेतूनां कृषिवाणिज्यादीनां प्रवृत्तेरह्ना प्रतिष्ठिता भवन्ति। तस्मात् कालद्वयहोमेन प्रजोत्पादनं प्रतिष्ठाञ्च प्राप्नोति॥

अथ प्रातःकाले मन्त्ररहितां द्वितीयामाहुतिं विधत्ते। "प्रजापतिरकामयत प्रजायेयेति। स एतदग्निहोत्रं मिथुनमपश्यत्। तदुदिते सूर्येऽजुहोत्। यजुषान्यत्। तूष्णीमन्यत्। ततो वै स प्राजायत। यस्यैवं विदुष उदिते सूर्येऽग्निहोत्रं जुह्वति [८]